

POLSKA KOALICJA
PACJENTÓW ONKOLOGICZNYCH
RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ

HEMATOSCIAGA BIAŁACZKI

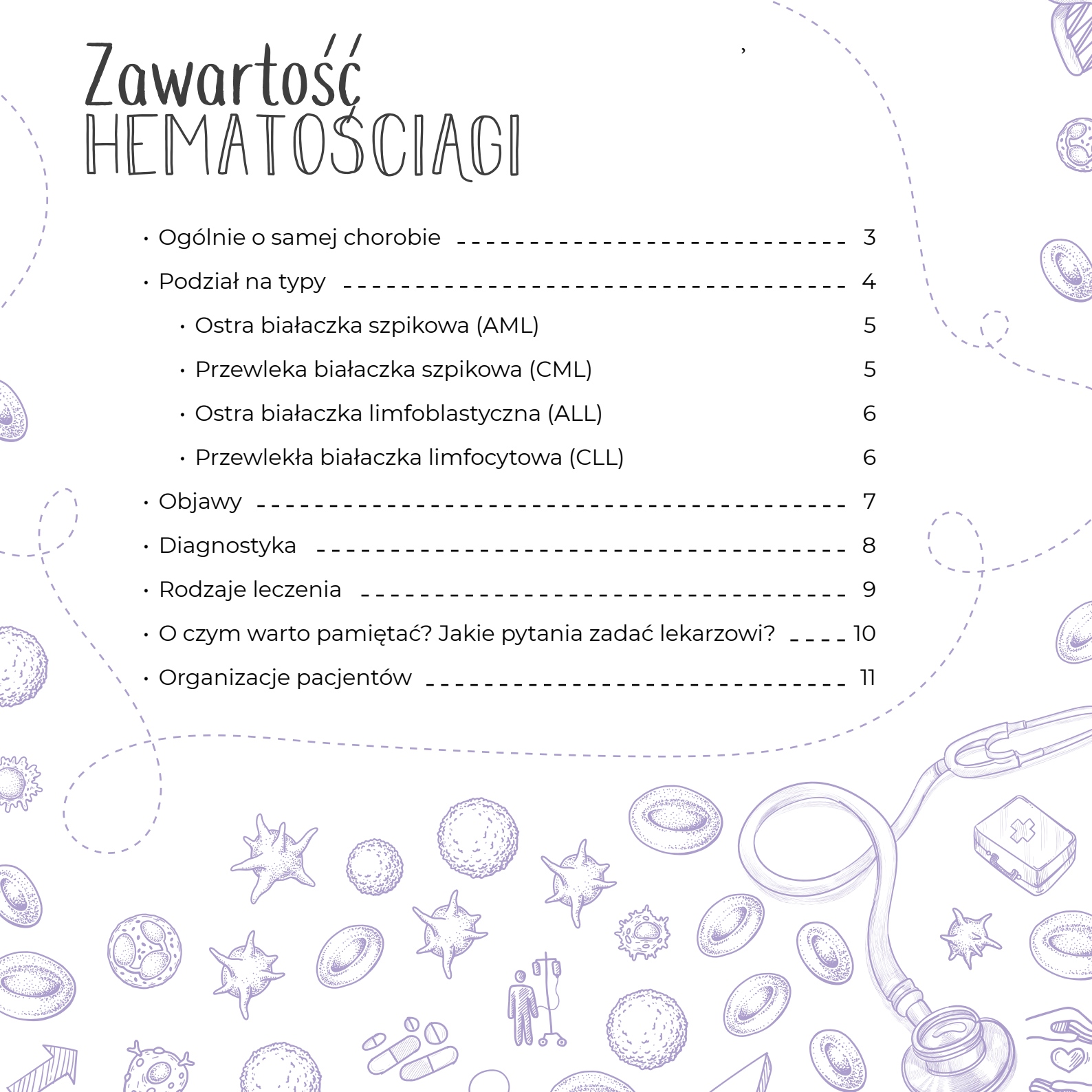
KAMPANIA
SPRAWDZAM. BADAM.

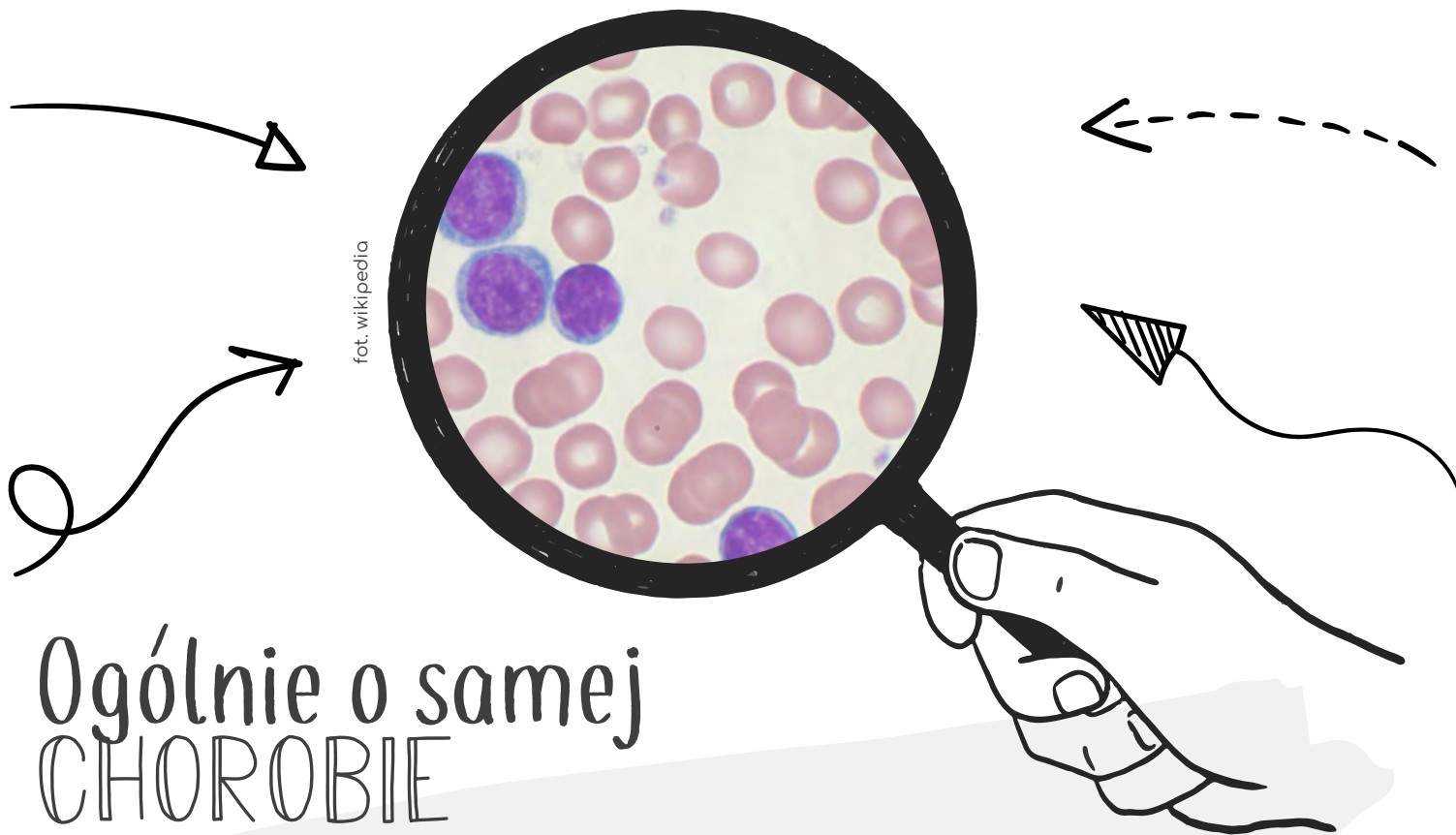
Zacznij od krwi

Zawartość HEMATOŚCIAGI

• Ogólnie o samej chorobie	3
• Podział na typy	4
• Ostra białaczka szpikowa (AML)	5
• Przewleka białaczka szpikowa (CML)	5
• Ostra białaczka limfoblastyczna (ALL)	6
• Przewlekła białaczka limfocytowa (CLL)	6
• Objawy	7
• Diagnostyka	8
• Rodzaje leczenia	9
• O czym warto pamiętać? Jakie pytania zadać lekarzowi?	10
• Organizacje pacjentów	11

Ogólnie o samej CHOROBIĘ

Białaczki to grupa chorób nowotworowych, które charakteryzują się patologicznym rozrostem nieprawidłowych komórek krwi, co prowadzi do problemów z utrzymaniem odpowiedniej ilości zdrowych erytrocytów, limfocytów i płytek krwi. Nadprodukcja ma miejsce w szpiku kostnym bądź w węzłach chłonnych.

Podziak NA TYPY

Pośród białaczek wyróżniamy kilka typów. Dzieli się je ze względu na przebieg (ostry lub łagodny) oraz miejsce, w którym dochodzi do mutacji i nadprodukcji wadliwych komórek.

Ostra białaczka SZPIKOWA (AML)

To najczęściej występująca białaczka wśród osób dorosłych. W gwałtownym przebiegu tej choroby szpik kostny wytwarza dużą ilość zmutowanych komórek krwi: erytrocytów, limfocytów i trombocytów (czerwonych, białych i płytek krwi). W AML najczęściej powstaje zbyt wiele białych komórek krwi. Są one niedojrzałe i nigdy nie osiągają formy dojrzałej – ich nazwa to limfoblasty. Nadbudowują się w szpiku kości (stąd nazwa „białaczka szpikowa”), przez co zabierają miejsce zdrowym komórkom, co powoduje problemy z prawidłowym funkcjonowaniem układu odpornościowego. Upośledza także m.in. działanie układu nerwowego.

Przewlekła białaczka SZPIKOWA (CML)

Ten rodzaj białaczki również dotyka szpiku. W jej przebiegu dochodzi do nadmiernej produkcji granulocytów, które są jednym z rodzajów białych krwinek. Przyczyną namnażania jest mutacja genetyczna: chromosom Philadelphia, nazywana też genem fuzyjnym BCR/ABL. Choroba przez wiele lat może mieć przebieg bezobjawowy.

Ostra białaczka LIMFOBLASTYCZNA (ALL)

Ta białaczka przeważnie występuje u dzieci, ze szczytem zachorowań w wieku 4-5 lat - 80% wszystkich zachorowań to dzieci, a dorosłych 20%. Jest też najczęściej występującym nowotworem u osób do 15 roku życia. W ALL dochodzi do szybkiego, nadmiernego namnażania się limfoblastów. Przyczyna nie jest dokładnie znana. Wiadomo natomiast, że należy upatrywać jej w genach.

Przewlekła białaczka LIMFOCYTOWA (CLL)

Ten nowotwór polega na nadmiernej produkcji nieprawidłowych, monoklonalnych limfocytów B. Limfocyty B odpowiadają za rozpoznawanie patogenów, które wniknęły do organizmu, zatem gdy nie pełnią swojej funkcji organizm, wraz z wypieraniem zdrowych komórek krwi przez te uszkodzone, powoli przestaje być w stanie odpowiadać na infekcje. CLL latami może pozostać niewykryta, ponieważ wzrost liczby nieprawidłowych limfocytów B przebiega powoli.

Objawy BIAŁACZEK

Objawy zachorowania na białaczkę różnią się w zależności od jej typu, jednak zaniepokojenie powinny wywołać m.in.:

- zmęczenie
- osłabienie
- duszności
- tachykardia
- zawroty i bóle głowy
- utrata apetytu
- spadek odporności i nawracające infekcje
- gorączki
- spadek masy ciała
- zaburzenia krzepnięcia krwi
- łatwe siniaczenie (a także inne zmiany skórne: wybroczyny, wysypki, zmiany zapalne)
- bóle głowy, kości i stawów, bóle brzucha
- powiększone węzły chłonne (jak również wątroba i/lub śledziona)

Diagnostyka BIAŁACZEK

W leczeniu białaczek najistotniejsze jest, aby choroba została wykryta jak najszybciej i mogły zostać podjęte kolejne kroki. Dzięki temu rokowania rosną. To szczególnie ważne w przypadku ostrego przebiegu nowotworu.

Badania podstawowe:

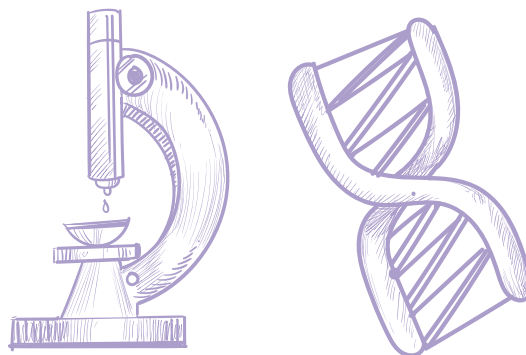
- morfologia krwi z ręcznym (lub mikroskopowym) rozmazem
- badania biochemiczne
- badanie układu krzepnięcia
- badania obrazowe

Dalsza diagnostyka

Jeżeli w powyższych badaniach oraz w wywiadzie z pacjentem pojawi się przesłanka do dalszej diagnostyki w kierunku białaczek, wykonuje się **biopsję szpiku kostnego** z mostka bądź talerza biodrowego. Następnie pobrany materiał przekazywany jest na badania wysokospecjalistyczne:

- badanie cytologiczne
- badanie cytometryczne (czyli immunofenotypowanie)
- badania cytogenetyczne
- badania molekularne

Rodzaje LECZENIA BIAŁACZEK

Leczenie w głównej mierze zależne jest od rodzaju białaczki oraz wyników badań.

Chemioterapia

(leki cytostatyczne) – podawana może być w formie doustnych tabletek, zastrzyków (podskórnych, dożylnych, do jam ciała np. brzusznej) lub w kroplówce. Działa ogólnoustrojowo

Radioterapia

to terapia lokalna (oddziałuje tylko w miejscu jej stosowania: promieniowaniu poddaje się całe ciało lub konkretne miejsce) polegająca na użyciu promieniowania X o wysokiej energii. Ma na celu zabicie komórek nowotworowych oraz spowolnienie powstawania kolejnych. Przy łączeniu z chemioterapią promienie kierowane są raczej wyłącznie na miejsce objęte nowotworem

Immunoterapia

opiera się na zastosowaniu przeciwciał monoklonalnych, które rozpoznają białka komórek nowotworowych, przyłączają się do nich i prezentują je układowi immunologicznemu, by mógł je zniszczyć

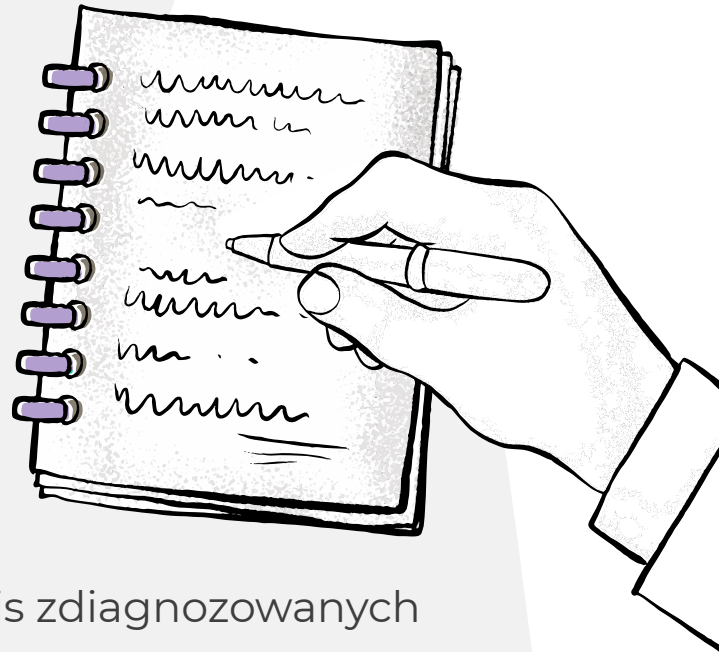
Przeszczepienie krwiotwórczych komórek macierzystych

ta terapia polega na przeszczepieniu osobie chorej komórek szpiku od zgodnego genetycznie dawcy, by mogły mnożyć się nowe, zdrowe komórki krwi

O czym warto PAMIĘTAĆ?

Przed wizytą u lekarza warto przygotować:

- spis doświadczanych przez siebie objawów (zastanowić się czy występuje ból, a jeśli tak, to w jakich sytuacjach i porach)
- dokumentację medyczną i spis zdiagnozowanych chorób
- listę przyjętych szczepionek
- wypisy z hospitalizacji
- wyniki dotychczasowych badań (morfologia powinna być wykonana maksymalnie tydzień przed wizytą)
- listę przyjmowanych leków wraz z ich dawkowaniem
- historię nowotworów w rodzinie (stopień spokrewnienia i rodzaj nowotworu)
- oraz listę pytań, które chce się zadać lekarzowi

Przed spotkaniem z lekarzem warto spytać o to, **czy będzie pobierana krew i czy należy być na czczo.**

Dobrze jest zabrać ze sobą kartkę z długopisem, by podczas wizyty zapisywać ważne informacje, a także wziąć wodę i jedzenie w razie długiego oczekiwania na wejście do gabinetu.

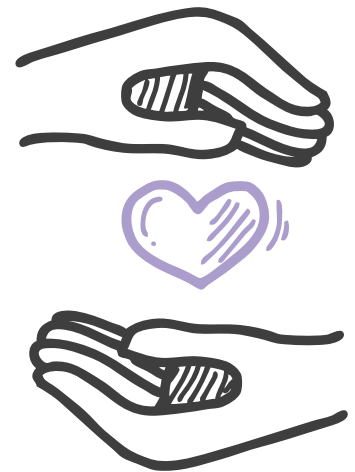
To **stresująca sytuacja**, więc o ile jest to możliwe, dobrze jest poprosić bliską osobę, by towarzyszyła w trakcie rozmowy z lekarzem. Można także zaczerpnąć wiedzy z rzetelnych źródeł (np. hematoonkologia.pl) o potencjalnej diagnozie - pomoże to w zadawaniu odpowiednich pytań na spotkaniu. Przede wszystkim nie należy bać się zadawać pytań i dopytywać, jeżeli coś jest niejasne.

Organizacje PACJENTÓW

Diagnoza nowotworu nie jest łatwą sytuacją i dobrze mieć wsparcie społeczności. Oto kilka z organizacji, które zrzeszają pacjentów chorych na białaczkę:

- Fundacja przeciwko Leukemii im. Agaty Mróz-Olszewskiej
- Częstochowska Fundacja Na Rzecz Hematologii „PRZY TOBIE”
- Fundacja „Pokonaj Raka”
- Fundacja Urszuli Smok „Podaruj Życie”
Rejestr Dawców Szpiku Kostnego
- Ogólnokrajowe Stowarzyszenie Pomocy Chorym Na Przewlekłą Białaczkę Szpikową
- Fundacja Polska Koalicja Pacjentów Onkologicznych
- Stowarzyszenie Hematoonkologiczni
- Stowarzyszenie Pomocy Chorym na Nowotwory Krwi w Zamościu
- Fundacja Hematologii Rodziny Bogdani
- Fundacja „OnkoCafe - Razem lepiej”
- Fundacja DKMS

POLSKA KOALICJA
PACJENTÓW ONKOLOGICZNYCH
RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ

KAMPANIA SPRAWDZAM. BADAM.

Zacznij od krwi

Patroni:

Media:

Partnerzy:

abbvie

GSK

